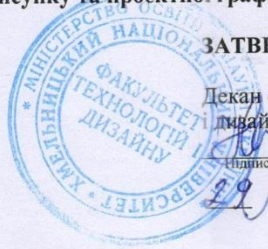

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет технологій і дизайну
Кафедра рисунку та проєктної графіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій
дизайну

Тетяна ІВАНІШЕНА

29 серпня 2024 р.

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Графічні матеріали і техніки

Освітні програми різних спеціальностей

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма здобуття освіти денна

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Литвиненко Владислав Сергійович
Профайл викладача	https://rpg.khmnu.edu.ua/lytvynenko-vladyslav-sergijovych/
E-mail викладача(ів)	lytvynenkovs@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	+380992897392
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8537
Консультації	Очні: за необхідністю та попередньою домовленістю; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
						Кредити ЕКТС	Години	Аудиторні заняття						Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ІРС
				Разом	Лекції			Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	-	-	4,0	120	51	-	51	-	-	69	-	-	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «Графічні матеріали та техніки» є вибірковою дисципліною і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр», оскільки забезпечує фаховими знаннями та набуттям практичних навичок з побудови зображень графічних натюрмортів тушшю та м'яким матеріалом.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування і розвиток професійних здібностей фахівця, здатного вирішувати типові та складні завдання з виконання графічних натюрмортів тушшю та м'яким матеріалом.

Завдання дисципліни. Формування теоретичних знань та практичних навичок засвоєння основних прийомів нанесення штриховки графітним олівцем, тушшю і м'яким матеріалом, засобів і прийомів виконання натюрмортів у трьох основних техніках тушшю: «лінія», «пляма» та «штриховка», а також м'яким матеріалом; вивчення зв'язку між естетичними особливостями графічних прийомів і технік тушшю, м'яким матеріалом у зображеннях натюрмортів; пошук аналогів використання основних технік тушшю у книжковій графіці та інших об'єктах графічного дизайну; підготовка студентів до виконання дипломних проєктів та проєктних завдань у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання

За умов успішного опанування навчального матеріалу студент повинен: встановлювати зв'язок між художнім задумом графічного рішення натюрмортів та втіленням його на аркуші за допомогою визначених засобів і прийомів та використанням графічних технік і матеріалів; оволодіти знаннями та практичними навичками графічного мистецтва – професійного вибору графічної техніки для створення гармонічних об'єктів дизайну; вміло використовувати виразність графічного зображення за допомогою ліній та плям підбирати та аналізувати графічні твори згідно заданої теми; створювати креативні графічні зображення різними художніми матеріалами; застосовувати у проектно-художній діяльності техніки оригінальної графіки у відповідних матеріалах (вугілля, сангіна, сепія, соус на білому, або тонованому папері тощо); представляти візуальні презентації виконаних творчих робіт у вигляді портфоліо; застосовувати техніки туш-пером, технік оригінальної графіки у подальших дизайнерських розробках.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема розділу	Тема лабораторного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Основні матеріали та інструменти, які використовуються при виконанні графічних робіт і завдань; види і типи штриховки та текстур у графічних техніках	Лабораторна робота (далі ЛР) 1. Виконання трьох видів штриховки графітним олівцем і трьох основних видів штриховки тушшю.	Підготовка до виконання ЛР 1.	4	[1] с. 71–76; [3] с. 98–99; 138–139, 182–185, 188–191, 205–206, 217, 223–226; [4] с. 22–23, 34–37, 54–55; [8]
2		–	Підготовка до захисту ЛР 1.	4	[8]
3	Композиційна та предметно-просторова побудова графічних натюрмортів тушшю	ЛР 2. Виконання ескізу-пошуку для графічного натюрмарту у техніках туші.	Підготовка до виконання ЛР 2.	4	[3] с. 129–136, 140; [4] с. 90–102; [6] с. 401–403
4		–	Підготовка до захисту ЛР 2.	4	
5		ЛР3. Виконання графічного натюрмарту тушшю у техніці «лінія».	Підготовка до виконання ЛР 3.	4	[3] с. 42–43, 45, 57, 98–101; [4] с. 246; [6] с. 403–405
6		–	Підготовка до захисту ЛР 3.	4	
7		ЛР4. Виконання графічного натюрмарту тушшю у техніці «пляма».	Підготовка до виконання ЛР 4.	4	[3] с. 45, 98–101, 105, 140; [6] с. 405–406
8		–	Підготовка до захисту ЛР 4.	4	
9		ЛР5. Виконання графічного натюрмарту тушшю у техніці «штриховка».	Підготовка до виконання ЛР 5.	4	[2] с. 56; [3] с. 45, 62–63, 98–99, 200; [6] с. 406–407
10		–	Підготовка до захисту ЛР 5.	4	
11		ЛР6. Виконання вправ за основними техніками і типами м'якого матеріалу та ескізів відповідних графічних натюрмортів. Виконання графічного натюрмарту вугіллям.	Підготовка до виконання ЛР 6.	4	[3] с. 91–92, 256; [4] с. 204–207, 257
12			–	Підготовка до захисту ЛР 6.	4
13	ЛР 7. Виконання рисунку натюрмарту сангіною або сепією (на вибір).		Підготовка до виконання ЛР 7.	4	[2] с. 57, 140–141; [3] с. 89–89, 94, 255, 258; [4] с. 257;

1	2	3	4	5	6
14	Монохромні види і типи м'яких матеріалів (вугілля, сангіна, сепія, соус), які використовуються у виконанні графічних натюрмортів, засоби роботи ними	–	Підготовка до захисту ЛР 7	4	[7] с. 127–129
15		ЛР 8 Виконання графічного натюрмарту соусом.	Підготовка до виконання ЛР 8 та ЛР 9	4	[3] с. 92–93, 255, 257; [4] с. 257
		ЛР 9. Виконання рисунку натюрмарту в комбінованій техніці поєднання двох видів м'яких матеріалів (на прикладі сангіни і вугілля).			[2] с. 67; [3] с. 89–92, 242, 258, 266; [4] с. 257; [7]; [8]
16		–	Підготовка до захисту ЛР 8 та ЛР 9.	4	
17		–	Формування портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять	5	[1]; [2] с. 5–6, 9, 12, 14, 17, 19, 21, 24–25, 33–38, 40–42, 45–51, 50, 57–61, 63, 68; 71–79, 92–99, 103–106, 110–117, 120–122, 125, 129, 130, 132–135, 138–139, 154, 155–159, 163–165; [3] с. 160, 163–164, 168–169, 176, 216, 229–233, 235, 239–240, 242–243, 250, 258, 268–271; [4] с. 30, 200, 238, 241, 257; [6] 404, 406, 408

Примітка. * Лабораторні заняття проводяться один раз на два тижні по шість годин

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітньої програми та навчального плану. Студент зобов'язаний відвідувати лабораторні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До лабораторних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності».).

При виконанні лабораторних робіт з дисципліни студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі виявлення плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати лабораторну роботу за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих

студентом *позитивно*, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою.

Оцінка, яка виставляється за лабораторне заняття, складається з таких елементів: якість виконання графічної роботи; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняте рішення; своєчасний захист лабораторної роботи.

Протягом останнього тижня семестру студент має сформувати портфоліо із графічних робіт, виконаних під час лабораторних занять, і здати викладачу на оцінювання. Портфоліо графічних робіт формується у вигляді папки із вкладеними оформленими власними роботами ф.А-4 та А-3.

Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль, залік
Лабораторні роботи №:		Портфоліо робіт	За рейтингом
1 – 9			
ВК*:	0,6	0,4	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
A	4,75–5,00	Зараховано
B	4,25–4,74	
C	3,75–4,24	
D	3,25–3,74	
E	3,00–3,24	
FX	2,00–2,99	Не зараховано
F	0,00–1,99	

Питання для самоконтролю результатів навчання

- В чому полягає різниця між засобами і методами нанесення штриховки графітним олівцем і тушшю?
- Особливості формування композиційної та предметно-просторової побудови натюрмортів для виконання їх зображень тушшю.
- Особливості виконання тонально-плямового ескізу перших трьох графічних натюрмортів тушшю.
- Види та типи інструментів і типи паперу, які використовуються при виконанні графічних натюрмортів тушшю.
- Особливості і принципи виконання графічних натюрмортів тушшю.
- Особливості виконання графічного натюрморту тушшю у техніці «лінія».
- Особливості виконання графічного натюрморту тушшю у техніці «пляма».
- Особливості виконання графічного натюрморту тушшю у техніці «штриховка».
- Особливості, схожості, відмінності предметно-просторової побудови графічних натюрмортів, які виконанні у техніці «лінія», «пляма» та «штриховка».
- Види та типи м'яких матеріалів, які використовуються у виконання графічних натюрмортів.
- Види та типи інструментів і типи паперу, які використовуються при виконанні графічних натюрмортів м'яким матеріалом.
- В чому схожість і відмінність роботи різними м'якими матеріалами, які використовуються у виконанні графічних натюрмортів?
- Принципи і методи виконання графічних натюрмортів м'яким матеріалом.
- Принципи використання і поєднання різних м'яких матеріалів при виконанні графічних натюрмортів (на прикладі сангіни і вугілля).
- Використання крейди для акцентування світла при моделюванні об'єму у виконанні графічних натюрмортів м'яким матеріалом.
- Принципи використання технік «лінії», «плями», «штриховки» та «комбінована» на творах графіки та об'єктах графічного дизайну.

Рекомендована література

Основна

1. Куленко М. Основи графічного дизайну: Підручник. / М.Я. Куленко. / За редакцією проф. С.А. Антоновича. – К.: Командор-Видатництво, 2015.– 544с.
2. Лагутенко О. Нариси з історії української графіки ХХ століття. / О.Лагутенко. – К.: Грані-Т, 2007. – 196с.
3. Резніченко М. Художня графіка. Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів. – / М.І. Резніченко, Я.М. Твердохлібова. – Тернопіль: Богдан, 2011. – 272 с.
4. Sarah Simblet Dorling Kindersley. The Drawing. - London: Dorling Kindersley, 2005. – 264 P.

Додаткова

5. Михайленко В. Основи композиції (Геометричні аспекти художнього формоутворення): навч. посіб. 2-е видання / Михайленко В.С., Яковлев М.І. – К.: Каравела, 2020. – 304 с.
6. Литвиненко В. Виконання графічних натюрмортів тушшю як основа оволодіння мовою графіки / В.С. Литвиненко., Г.Є. Лобанова., С.А. Петрашук – Том 331 № 1 (224): Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Технічні науки.– Хмельницький, 2024.– С. 400–408.
7. Литвиненко В. Деякі аспекти виконання натюрмортів м'яким матеріалом, на прикладі технік сепії та пастелі / В. С. Литвиненко, В. А. Трачук /Наука та освіта : зб. пр. XVIII Міжнар. наук. конф., 04–11 січня 2024 р., м. Хайдусобосло, Угорщина. – Хмельницький : ПП Заколотний М.І., 2023. – С. 127–132.
8. Сухенко В. Рисунок. Навчальний посібник. / В.О. Сухенко. – К., 2004. – 178с.

Інформаційні ресурси

Модульне середовище навчання ХНУ. Режим доступу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8537>